

dezve fel ezáltal, amely az előző versek végleteire is utal (ég és föld, férfi és nő, test és lélek stb.). A mű végén a költő saját hitvallását fejt ki az élet és a művészet kettősségéről: „igyekszem minden kóbor / esélyt tükörrírással is feljegyezni, / hogy az utánam jövők majd örüljenek / a kétértelmű, fáradt apróságoknak”.

Ágoston Csilla első kötete csupa élet. Változatos lendületét a formák sokfélesége is erősíti: a szonett, a képvers, a zaklatott prózai líra vagy a népies stílus. Sokat elmond gondolkodásáról, tehetségéről, fiatalságáról, a versnyelv megújításának végtelen lehetőségeiről.

GLÁSER DIÁNA

(Orpheusz Kiadó, Budapest, 2010,
80 oldal, 1800 Ft)

SIMON MÁRTON: *Dalok a magasföldszintről*

A *Dalok a magasföldszintről*t kár lenne úgy olvasni, ahogyan recenzensek egész sora tette eddig: első kötetként. Az első kötetekről egyébként is könnyű ítéletet hozni, hiszen számtalan udvariassági panelt kiköpött már magából a szakma a jelenség kapcsán, mint például: „ahhoz képest, hogy az első...” Vagy: „berobbant az irodalomba és helyet kér magának a Nagyok kö-

zött”. Meg: „rendben van, ez az első kötet zseniális, de milyen nehéz lesz a második!” Legvégső esetben pedig: „ebből még bármi lehet, de azért érződik, hogy ez volt az első”. Így védekezik az irodalom – mint a fehérversejtek – az elsőkötetesekkel szemben, közben a kritika tulajdonképpeni tárgya elsikkad. Az idén huszonhét éves Simon Márton első kötete (ahol az „első” nem valami sajátos tárgyalási univerzumot kijelölő szó, hanem a tényálladék része) olyan 21. századi líraeszmény pregnáns példája, amit valójában még ki sem találtak: a dalolhatatlan dalé, sóhajokból és íróniából megszerkesztett meditatív bluesé.

„Az idő elmesélhetetlen” – ahogy Simon Márton *Porcelán* című versében írja –, de megénekelni képes a költő, még ha hangja olyan karcos is, mint egy szétrohant *film noir*-hősnek. Simon versei nem terpszkednek a jelenben, inkább ráhanyatlanak a múltból kiálló emlékekre, létrehozva a személyes reflexió otthonosan elrendezett terét. Az emlékezés azonban sosem telepszik meg semmitmondó konkrétumokban, hanem az élmények általanossá tehető szférájában mozog.

A jelenkor fiatal költészetének alapvonását, vagyis a túlzott szubjektívizmust mint csapdát elkerülve egyszerre tud érvényes és személyes maradni. Ráadásul nem lesz „szentimentális közhely a szájban”

(*Szeretnék lenni, de nem*) a Simon-versek egyetlen sora sem, mivel hétköznapi nyelvezetük ellenére sem válnak banálisá; a szó-infláció nem hat a meditációs objektumokként szolgáló szövegekben kimondottakra. A meditáció pedig egyszerre szól családról, nőkről, valamint (legfőképpen a belső) természetéről és félelmekről, versről versre váltogatott vagy ismételt megközelítésekben. A versek többségét áthatja a profán pátosza, a cigarettafüstbe és költői képekbe burkolózó éjjeli csend és a fiatalág nagyvonalú gesztusrendszere.

Mindemellett Simon versvilágának alapélménye a *megcsináltság*; a versek tudják magukról, hogy azok, amik, és nem is próbálnak imaként vagy egy mosóporos doboz használati utasításaként viselkedni, ami azért fegyvertény az irodalom mai állapotát tekintve. A hiány érzete, a távollét, az idegenség vörös fonálként halad végig a kötetben, és sosem tudni, mikor válik a legfojtogatóbbá. A *Sokáig fehé*r című vers talán a leginkább ilyen: szinte kritikával sem lehet illetni, annyira letisztult és egzisztenciális mélységeket nyitogató hangon szóval meg benne az édesanyja halálával szembesülő tízéves gyerek a költő emlékeiben.

Nem lehet megkerülni az *Előszon* című nyitóverset sem, amely egyszerre vezet fel hivatalosan és ünnepélyesen is egy életművet (mégiscsak elsőkötetezünk!) és jelöl ki egy olyan referenciális közeget, amely otthonosságot biztosít a lírikusnak és nyugodt tájékozódást a fantáziátlan értelmezőnek. A cím nyílt utalás arra a fiatal alkotói csoportosulásra, amelynek Simon is a tagja, valamint Petri György *Utószon* című versére. A Petri-élmény végigvonul a kötetben; olyan csúcspontokon

láthatjuk viszont a nagy előd hatását (az egyenesen neki dedikált művön, a *Fehér ing, drapp rubán* kívül), mint az *Akit én halványkék* vagy a *Kínai* című művekben. Simon Márton egyébként sem szemérmeskedik a referenciálékat illetően: kötete végén köszönetet mond többek között Kemény Istvánnak és Babiczky Tibornak is, illetve közvetetten a Bibliának, Cseh Tamásnak és József Attilának.

Simon Márton kötete erősen ajánlott minden kortárs verset olvasni akaró számára. Több költőnek is ajánlanám.

ZSOLNAI GYÖRGY

(L'Harmattan Kiadó, Budapest,
2010, 48 oldal, 1500 Ft)